

Sygn. akt II CSK 115/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa P. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w M.
przeciwko S. S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Dokonywana w toku postępowania kasacyjnego, w ramach tzw. przedsądu, ocena skarg kasacyjnych ma na celu wybór takich spraw, które powinny zostać rozpoznane ze względu na interes publiczny. Instytucja przedsądu łączy się bowiem ściśle z charakterem skargi kasacyjnej jako szczególnego środka zaskarżenia, uruchamianego nie w ramach instancyjnego toku sprawy, lecz jako środka prawnego nadzwyczajnego, służącego do rozpatrzenia wyłącznie kwestii prawnych (materialnych i procesowych) związanych z wydanym przez sąd drugiej instancji orzeczeniem. W związku z tak ukształtowanym modelem zaskarżania prawomocnych orzeczeń, skargę kasacyjną poddano szczególnym rygorom, tak w zakresie podstaw na jakich może być oparta jak i przesłanek, których istnienie przesądza o jej przyjęciu do rozpoznania. Stąd też Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli 1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3. zachodzi nieważność postępowania lub 4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 1–4 k.p.c.). W związku z powyższym ustawodawca w art. 398⁴ § 2 k.p.c. nałożył na skarżącego obowiązek sformułowania w skardze kasacyjnej wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania i uzasadnienia tego wniosku; ma to umożliwiać ocenę, czy w danym przypadku spełnione są przesłanki skargi z art. 398⁹ § 1 pkt 1–4 k.p.c. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest więc ograniczona tylko do tych przesłanek, na nich bowiem Sąd Najwyższy opiera rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie badając zasadności samych podstaw skargi kasacyjnej.

Skarżący odwołał się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to jest występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne sprowadzają się do oczekiwania odpowiedzi na dwa rozbudowane pytania, pierwsze dotyczące roli inspektora nadzoru inwestorskiego, jego obowiązków oraz zakresu umocowania, drugie - rozkładu ciężaru dowodowego.

Można uczynić uwagę, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, iż skarżący, który powołuje się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ma obowiązek nie tylko sformułować zagadnienie prawne, ale też powinien wskazać przepisy prawa, na tle których powstało, przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje oraz wykazać, że ma ono tak istotny, poważny i uniwersalny charakter, iż wymaga zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, koniecznego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz przydatnego także dla rozwoju judykatury (por. m. in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 7 czerwca 2005r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK, nie publ.).

Niewątpliwie formuła, w jakiej przedstawiono w skardze zagadnienia prawne, wymogom tym nie odpowiada. Niezależnie od tego nie można nie zauważyć, że pierwsze z zagadnień odrywa się od ustaleń faktycznych sprawy, którymi Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany. Z ustaleń tych wynika bowiem, że J. M., któremu skarżący przypisuje status inspektora nadzoru, takiej funkcji nie pełnił, został bowiem po zakończeniu budowy poproszony jedynie o weryfikację kosztorysu. Również wątpliwość ujęta w zagadnieniu pierwszym *in fine* pozostaje w sprzeczności z ustaleniem, które ma charakter ustalenia faktu, że J. M. nie był uprawniony do składania w imieniu pozwanego oświadczeń woli.

Zagadnieniu drugiemu nie można przypisać charakteru istotnego. Nie powinno budzić wątpliwości, że ciężar dowodu „nie chodzi”, „nie przechodzi” jak twierdzi skarżący, z jednej strony na drugą. Obowiązek strony procesowej, jako strony danego stosunku prawnego, udowodnienia tych okoliczności, z których wywodzi ona skutki prawne, wynika z przepisów prawa materialnego, natomiast czy w procesie strona ta sprostą temu obowiązkowi zależy od jej aktywności procesowej. Tylko bowiem od woli strony zależy jakie dowody sąd przeprowadzi. Zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę procesową wywołuje ten tylko skutek, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione. Każda ze stron powinna powołać dowody na poparcie swoich twierdzeń i jest to zagadnienie procesowe. Jeżeli wyniki postępowania dowodowego nie doprowadzą do ustalenia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, skutki tego skierują się przeciwko stronie, którą obarczał w tym

zakresie ciężar dowodu. Takie rozumienie ciężaru dowodu nie budziło i nie budzi wątpliwości ani w orzecznictwie ani w piśmiennictwie, stąd nie ma potrzeby uzyskiwania kolejnej w tym przedmiocie wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Z przedstawionych przyczyn, przy uwzględnieniu, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą – zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. – Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 w związku art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz na podstawie § 6 pkt 7 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).